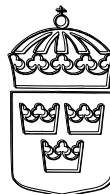

Kommittédirektiv

En samordnad alarmeringstjänst

Dir.
2015:113

Beslut vid regeringssammanträde den 12 november 2015

Sammanfattning

En särskild utredare ska analysera och föreslå hur en nationell alarmeringsfunktion ska kunna inrättas för att samhällets alarmeringstjänst ska kunna samordnas på ett bättre sätt. Utredaren ska ur ett effektivitets- och kvalitetsperspektiv analysera vilken organisationsform, dvs. en myndighet eller ett bolag, som ska förordas för en sådan funktion. Utredaren ska dock oberoende av vilken organisationsform som förordas för uppgiften, analysera och utarbeta fullständiga förslag till hur dels en statlig förvaltningsmyndighet, dels ett bolag, kan inrättas för att kunna ansvara för den nationella alarmeringsfunktionen.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2017.

Samhällets alarmeringstjänst i dag

Alarmeringsverksamheten regleras i allt väsentligt genom avtal på olika nivåer. Mellan staten och SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm) finns ett alarmeringsavtal som gäller tills vidare. Det uttryckliga huvudsyftet med avtalet är att säkerställa en effektiv alarmeringstjänst och skapa möjligheter att tillkalla eller komma i förbindelse med polis, statlig och kommunal räddningstjänst samt ambulans. Genom alarmeringsavtalet säkerställs bl.a. SOS-tjänsten. SOS-tjänsten innefattar att svara på nödnumret 112, genomföra en primär intervju där SOS-operatören bedömer behovet av hjälp och den ungefärliga

lokaliseringen för hjälpinsatsen, fastställa vem som ska ansvara för att lämna den hjälp som behövs samt vidarekoppla samtalet till ansvarigt hjälporgan. Ett annat centralt syfte med avtalet är att möjliggöra en samordning av alarmeringstjänsten. I alarmeringsavtalet anges att samtliga hjälporgan ska kunna träffa egna avtal med SOS Alarm när det gäller utalarmering av hjälpresurser. De flesta av landstingen och samtliga kommuner har idag avtal med SOS Alarm om detta. Polis och statlig räddningstjänst hanterar själva utalarmering av sina hjälpresurser.

SOS Alarm utför även en del uppgifter inom ramen för samhällets krisberedskap. Även sådana uppgifter regleras i alarmeringsavtalet.

SOS Alarm ägs gemensamt med hälften vardera av svenska staten och SKL Företag AB, ett av förbundet Sveriges Kommuner och Landsting helägt bolag.

Lagbestämmelser om alarmering finns bl.a. i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), polislagen (1984:387), lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation och lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler.

Behovet av en utredning

Generell problembild för samhällets alarmeringstjänst

I motsats till många andra länder har Sverige under lång tid haft ett väl fungerande system för en samordnad alarmering. Grundläggande för systemet har varit att det funnits endast ett gemensamt nödnummer för att larma polis, statlig och kommunal räddningstjänst samt ambulans. Vidare att samordningen av larmbehandlingen för utalarmering av kommunal räddningstjänst och ambulans har hanterats av SOS Alarm. Det huvudsakliga skälet för en samordning har varit att en nödställd person enkelt ska kunna slå larm samt att möjliggöra effektiva hjälpinsatser. En samordning har också bedömts vara kostnadseffektiv. Dessa motiv är fortfarande giltiga.

Det nuvarande systemet har dock en del brister som riskerar att påverka kvaliteten i utförandet av alarmeringstjänsten. En av dessa är att samordningen är frivillig och bygger på samförståndslösningar. Ett annat problem är att det inom systemet finns svårigheter att hantera att alarmeringen har blivit alltmer komplex genom ökade krav på särskild kompetens och rutiner i larmbehandlingen. Ytterligare ett problem är att flera hjälporgan använder sig av egna tekniska system för larmbehandling, vilket innebär att det normalt sett inte är möjligt att vidareförmedla information om t.ex. pågående hjälpsatser och tillgängliga hjälpresurser till de aktörer som har behov av uppgifterna för sin verksamhet. På grund av detta försämras möjligheterna för både SOS Alarm och hjälporganen att få nödvändiga helhetsbilder av bl.a. tillgängliga hjälpresurser vid olika slags larm. De hjälporgan som utalarmerar hjälpresurser själva och som har egna tekniska system för detta bedriver i dag i alla väsentliga avseenden sin alarmeringsverksamhet utanför den samverkansstruktur inom vilken SOS Alarm är en central aktör. Detta förhållande kan försämra möjligheterna till en snabbare och mera effektiv utalarmering av nödvändiga hjälpresurser.

Polis och statlig räddningstjänst hanterar i de flesta fall själva utalarmering av sina hjälpresurser. Några landsting har den senaste tiden uttryckt sig vilja bedriva utalarmering av hjälpresurser själva, dvs. utan anlitan av SOS Alarm. Det har bl.a. framförts att SOS Alarm borde bli bättre på att utveckla sin kompetens och förståelse för den prehospitala vården. En utveckling med att allt fler aktörer själva ansvarar för sin utalarmering kan innebära att samordningsmöjligheterna inom alarmeringsverksamheten försämras. I dag finns det inte heller någon enskild aktör som har ett uttryckligt ansvar för att säkerställa att alarmeringstjänsten är samordnad och väl sammanhållen. Detta sammantaget kan i förlängningen leda till att enskildas möjlighet att få likvärdig, effektiv och säker hjälp i ett nödläge försämras.

Närmare om varför en ny utredning behöver tillsättas

Mot bakgrund av den ovan angivna problembilden tillsattes i december 2011 en utredning med uppdrag att se över samhällets alarmeringstjänst. Utredningen, som tog namnet Alarmeringstjänstutredningen, har lämnat betänkandet En myndighet för alarmering (SOU 2013:33). I betänkandet föreslås att en nationell alarmeringsfunktion inrättas och att verksamheten ska bedrivas i myndighetsform. Alarmeringstjänstutredningens betänkande har remissbehandlats (dnr Fö2013/935/SSK). Flera remissinstanser har sett behov av att det görs större kompletteringar av utredningens förslag. Det har bl.a. anförts att den föreslagna ensamrätten för den nationella alarmeringsfunktionen samt ansvarsförhållandena mellan den funktionen och de olika hjälporganen behöver utredas vidare.

Regeringen uttalar i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1 utg. omr. 6) att samhällets alarmeringstjänst är ett grundläggande offentligt åtagande och att detta förutsätter att staten kan utöva tillräcklig kontroll och styrning av verksamheten. Vidare anges att vissa frågor behöver utredas vidare innan regeringen kan ta ställning till hur staten på effektivaste sätt kan säkerställa det offentliga åtagandet för samhällets alarmeringstjänst.

Riksdagen har den 18 februari 2015 tillkännagett som sin mening att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lämna förslag till hur en sammanhållen myndighet för alarmeringstjänsten bör organiseras (2014/15:FöU6, rskr. 2014/15:104).

Riksrevisionen har den 29 maj 2015 lämnat granskningsrapporten Regeringens styrning av SOS Alarm – viktigt för människors trygghet (RiR 2015:11). Av rapporten framgår bl.a. att Riksrevisionen gör bedömningen att det finns brister i förutsättningarna för och styrningen av samhällets alarmeringstjänst.

Mot denna samlade behovsbeskrivning är det enligt regeringens bedömning nu nödvändigt att ge en särskild utredare i uppdrag att ur ett allsidigt perspektiv utarbeta förslag

som kan ligga till grund för regeringens kommande ställningstagande om hur framtidens alarmeringstjänst lämpligen bör regleras och organiseras.

Uppdraget att föreslå en nationell funktion för en samordnad alarmering

Enskildas möjligheter att snabbt få kontakt med polis, räddningstjänst och ambulanssjukvård för effektiva hjälpinsatser i en nödsituation måste säkerställas

Samhällets alarmeringstjänst är ett offentligt åtagande som har stor betydelse för enskildas säkerhet och trygghet. En samordnad alarmeringstjänst är av grundläggande betydelse för att säkerställa effektiva hjälpinsatser vid nödsituationer. Behovet av en samordnad alarmeringstjänst, dvs. en sammanhållen alarmering från det att larm inkommer till dess att t.ex. polis, räddningstjänst eller ambulanssjukvård är på plats för att genomföra hjälpinsatser, ska därför vara en central del i utredningens arbete. En samordnad alarmeringstjänst är nödvändig för att stärka samverkan, minimera hanteringstiderna och skapa förutsättningar för ett effektivt utnyttjande av samhällets samlade hjälpresurser. För att säkerställa en samordnad alarmeringstjänst är regeringens inriktning att en nationell alarmeringsfunktion ska inrättas för att om möjligt med ensamrätt kunna ta emot och behandla larm som kräver omedelbara insatser från samhällets hjälporgan inom allmän ordning, säkerhet och hälsa. Detta kan t.ex. gälla vid bränder, trafikolyckor, ingripanden vid våldsbrott, utsläpp av farliga ämnen eller vid livshotande sjukdomsfall. Hjälporganen ska dock även i fortsättningen ha full bestämmanderätt över sina hjälpresurser. Med hjälporgan avses Polismyndigheten som ansvarar för uppgifter enligt polislagen (1984:387), statliga och kommunala myndigheter som ansvarar för räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt landsting som ansvarar för sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Med ”larmbehandling” avses i detta sammanhang en alarmeringsfunktions uppgift att ta emot larm på nödnummer 112 eller annan larmväg, inhämta information från den hjälpsökande och på grundval av det bedöma händelsen i enlighet med hjälporganens larmplaner och övriga instruktioner för att därefter förmedla larmet och sin bedömning av händelsen till hjälporganen, som även i fortsättningen ska ha till uppgift att besluta om att inleda och leda hjälpinsatserna.

Det är hjälporganen som är ansvariga för hur deras verksamhet planeras, organiseras och leds så att hjälpinsatser kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett så effektivt sätt och med så hög kvalitet som möjligt.

Mot denna bakgrund är det varken nödvändigt eller ändamålsenligt att ge den nationella alarmeringsfunktionen befogenheter inom hjälporganens nuvarande ansvarsområden.

Enligt regeringens bedömning finns det ett tydligt behov av att den nationella alarmeringsfunktionen utöver den nyss angivna larmbehandlingsuppgiften kan anförtros vissa andra uppgifter som är relevanta i sammanhanget. Dessa uppgifter har stor betydelse för den enskildes säkerhet och trygghet samt för samhällets skydd mot olyckor och krisberedskap. Utredaren ska därför analysera i vilken utsträckning det är ändamålsenligt och lämpligt att den nationella alarmeringsfunktionen ges uppgifter enligt följande inriktning.

Den nationella alarmeringsfunktionen bör kunna ta emot och behandla larm som inte innebär att det ställs krav på omedelbara insatser från samhällets hjälporgan. Alarmeringsfunktionen bör alltså utformas på ett sådant sätt att några andra alarmeringscentraler inte ska behöva byggas upp i någon större omfattning. Vidare bör hänvisningstjänsterna jourhavande präst, socialjourer och Giftinformationen även i fortsättningen kunna nås på nödnummer 112. Den nationella alarmeringsfunktionen bör även kunna ta emot sådana larm från automatiska larmanläggningar som har betydelse för människors säkerhet och hälsa, egendom och miljö. Den nationella alarmeringsfunktionen bör dessutom kunna sammanställa aktuella lägesbilder av samhällets samlade resurser för hjälpinsatser samt vilka hjälpinsatser som pågår och

förmedla denna information till myndigheter som har behov av uppgiften för sin verksamhet. Den nationella alarmeringsfunktionen bör även på uppdrag av berörda myndigheter och andra organ och med stöd av underlag från dessa kunna utföra informations- och varningstjänster i samband med allvarliga olyckor och kriser. Exempel på sådana tjänster är viktigt meddelande till allmänheten (VMA), webbplatsen krisinformation.se och det särskilda informationsnumret 113 13 för större eller extraordinära händelser. I vissa fall, t.ex. vid störningar i 112-funktionen, ska den nationella alarmeringsfunktionen på egen hand kunna utföra informations- och varningstjänster. Den nationella alarmeringsfunktionen bör dessutom på uppdrag av hjälporganen samt samhällsviktiga aktörer med särskilda uppgifter inom krisberedskapen utföra uppgifter som är väsentliga för aktörernas förmåga att hantera en olycka eller kris. Exempel på sådana tjänster är dokumentationsstöd vid hjälpinsatser, vidareförmedla krisinformation till krisberedskapsfunktioner samt på uppdrag av ansvariga aktörer arrangera samverkanskonferenser.

Den nationella alarmeringsfunktionens verksamhet ska i första hand omfatta mottagning och behandling av larm och till denna anknytande verksamhet. Utredaren ska i detta sammanhang analysera om och i vilken utsträckning den nationella alarmeringsfunktionen även bör kunna bedriva kommersiell verksamhet så som hantering av inbrottslarm och driftslarm. I vissa fall kan t.ex. tjänster som driftslarm ha betydelse för krisberedskapen.

Mot denna bakgrund ska utredaren analysera och föreslå en rättslig reglering och ordning i övrigt som behövs för att en nationell alarmeringsfunktion ska kunna inrättas. I det sammanhanget är det av central betydelse att tydliggöra den nationella alarmeringsfunktionens roll och ansvar i förhållande till hjälporganen med hänsyn till att hjälporganen även i fortsättningen ska ha full bestämmanderätt över sina resurser. Det är även nödvändigt att analysera förutsättningarna för att införa en lagstadgad ensamrätt för larmbehandling i de fall det är nödvändigt med omedelbara insatser av samhällets

hjälporgan, och vilka konsekvenser en sådan reglering i så fall medför på alarmeringsområdet och i övriga hänseenden. Vidare finns det i detta sammanhang behov av att särskilt analysera hur den nationella alarmeringsfunktionen ska regleras i förhållande till den rättsliga reglering som rör hälso- och sjukvårdsområdet. Det som avses här är bl.a. regler om patientsekretess, vårdgivarskyldigheter enligt patientsäkerhetslagen (2010:659), personuppgiftsbehandling enligt patientdatalagen (2008:355) och den tillsyn som ska utövas av Inspektionen för vård och omsorg.

Utredaren ska därför

- analysera om det, särskilt i förhållande till EU-rätten, är möjligt att införa, och om förutsättningar för det finns också föreslå, en rättslig reglering som innebär att den nationella alarmeringsfunktionen ges ensamrätt till att ta emot och behandla larm i de fall det är nödvändigt med omedelbara insatser av samhällets hjälporgan
- analysera och föreslå, särskilt med beaktande av konkurrensrättsliga aspekter, i vilken utsträckning det är ändamålsenligt och lämpligt att den nationella alarmeringsfunktionen utöver sin larmbehandlingsuppgift enligt ovanstående punkt ges vissa andra relevanta uppgifter inom samhällets skydd mot olyckor och krisberedskap, bl.a. larmbehandling i de fall det inte ställs krav på omedelbara insatser av samhällets hjälporgan eller utförande av informations- och varningstjänster
- analysera och föreslå hur den nationella alarmeringsfunktionens uppgifter ska preciseras i rättsliga och andra avseenden i förhållande till hjälporganen
- analysera och föreslå hur en rättslig reglering avseende den nationella alarmeringsfunktionen ska utformas i förhållande till den rättsliga regleringen på hälso- och sjukvårdsområdet.

Behovet av offentlig insyn och skyddet av den enskildes integritet måste säkerställas

Alarmeringstjänsten har stor betydelse för enskildas säkerhet och trygghet. Utgångspunkten är därför att det bör råda så stor offentlighet och insyn som möjligt i verksamheten. Den nationella alarmeringsfunktionen behöver ges de befogenheter som krävs för att effektivt kunna hantera och behandla inkommande nödsamtal. Vid mottagning och behandling av larm behöver den nationella alarmeringsfunktionen hantera personuppgifter av varierande slag. Dessa uppgifter är ofta av personlig och känslig karaktär. Det behöver därför analyseras hur den rättsliga regleringen som avser personuppgiftsbehandling, offentlighet och sekretess lämpligen bör vara utformad i de avseenden som kommer att omfatta den nationella alarmeringsfunktionens uppgifter. Utöver detta ska bl.a. frågan om vad som ska gälla för den nationella alarmeringsfunktionen i fråga om vittnes- och editionsplikt och annan uppgiftsskyldighet gentemot bl.a. domstolar och brottsbekämpande myndigheter analyseras. Dessutom behöver en analys göras när det gäller den nationella alarmeringsfunktionens behov av befogenheter att kunna lokalisera, avlyssna, spela in eller i övrigt tekniskt hantera inkommande nödsamtal eller annan elektronisk kommunikation, samt att avbryta telefonsamtal eller annan elektronisk kommunikation samt överföra nödvändiga uppgifter till hjälporganen, bl.a. uppgifter om de telefonnummer som anropar den nationella funktionen för alarmering.

Utredaren ska därför

- analysera och föreslå vad som ska gälla i fråga om personuppgiftsbehandling, offentlighet och sekretess som rör den nationella alarmeringsfunktionen
- analysera och föreslå vilka befogenheter den nationella alarmeringsfunktionen ska ha när det gäller att lokalisera, avlyssna, spela in eller på annat sätt tekniskt hantera inkommande telefonsamtal eller annan elektronisk kommunikation, avbryta telefonsamtal eller annan

elektronisk kommunikation samt överföra nödvändiga uppgifter till hjälporganen för en effektiv alarmering.

En teknisk plattform behöver införas för en förbättrad samordning mellan berörda aktörer

Det är av grundläggande betydelse att enskilda har stor tillit till alarmeringstjänsten. Det är därför av stor vikt att en nödställd i normalfallet ska behöva beskriva sitt hjälpbehov endast vid ett tillfälle. En samordnad larmbehandling är av största betydelse för att kunna förbättra en koordinerad larmbehandling vid insatser där flera aktörer är involverade (s.k. samverkanslarm). Inom ramen för en sådan samordnad larmbehandling är det bl.a. möjligt att kunna ta fram en helhetsbild över de samlade hjälpresurserna vid olika slags händelser. Detta är av särskilt stor vikt vid större och allvarliga händelser i samhället, men även vid mer normala samverkanslarm. Genom en samordning i larmhanteringen samt att hjälporganen genom t.ex. medlyssning och automatiserad tillgång till relevanta uppgifter tidigt involveras i larmhanteringen möjliggörs en effektiv och ändamålsenlig alarmering av samhällets hjälporgan. På så sätt riskeras inte en fördröjning i larmhanteringen som annars kan uppstå vid vidarekoppling. Mot denna bakgrund ska utgångspunkten för utredarens överväganden i denna del vara att den nationella alarmeringsfunktionen i nära samarbete med hjälporganen successivt ska kunna införa och utveckla en teknisk plattform för en effektiv mottagning och behandling av larm och som även, via ett gemensamt tekniskt gränssnitt, möjliggör en effektiv informationsdelning och informationssamordning med bl.a. hjälporganen. Hjälporganens tekniska system ska vara samordnade och kompatibla med den tekniska plattformen. Det finns mot denna bakgrund behov av att överväga hur en sådan teknisk plattform successivt kan införas, utvecklas och förvaltas. Utredaren ska föreslå en så kostnadseffektiv gemensam lösning som möjligt.

Utredaren ska därför

- analysera och redovisa förutsättningarna för ett successivt införande av en teknisk plattform för mottagning och

behandling av larm samt informationsdelning och informationssamordning mellan berörda aktörer på alarmeringsområdet och mot bakgrund av sin analys även utarbeta de författningsförslag som behövs för ett sådant införande.

Alarmeringstjänsten ska ha en regional organisationsnivå för att säkerställa hjälporganens behov av samverkan och samordning vid hantering av olyckor och kriser

Med hänsyn till den landsomfattande verksamhet som den nationella alarmeringsfunktionen ska bedriva och till hur berörda hjälporgan är organiserade inom den offentliga förvaltningen är det enligt regeringens uppfattning nödvändigt att den nationella alarmeringsfunktionens organisation även består av en regional nivå. De regionala alarmeringscentralerna ska ges förutsättningar att kunna bedriva en säker och effektiv alarmeringsverksamhet. Hjälporganens behov av samverkan och samordning vid hantering av nödsituationer ska säkerställas – i vissa fall genom samlokalisering. Vidare ska behovet av samverkan och samordning vid hantering av allvarliga olyckor och kriser för samhällets hjälporgan och andra berörda krisberedskapsaktörer kunna tillgodoses. De regionala alarmeringscentralerna ska kunna fungera som en gemensam bas för samordning vid större händelser. Därför ska centralerna bl.a. utformas på ett sådant sätt att hjälporganens och andra berörda aktörers behov av gemensamt stabsarbete vid denna typ av händelser ska kunna tillgodoses. Den nationella alarmeringsfunktionens organisation på regional nivå ska utgöra grunden för en säker och effektiv alarmeringsverksamhet och som är robust för olika slags påfrestningar i verksamheten. Utredaren ska analysera vilken regional organisering av den nationella alarmeringsfunktionen som bedöms kunna leda till högst kvalitet för samhällets alarmeringstjänst. I det sammanhanget ska utredaren beskriva och noga väga olika alternativ mot varandra. Det är av central betydelse att utredarens analys i denna del omfattar de regionala behov av samverkan som finns inom områdena hälso- och sjukvård,

allmän ordning och säkerhet, skydd mot olyckor och krisberedskap. Det är relevant att utredaren vid denna analys beaktar hjälporganens nuvarande regionindelningar, t.ex. inom Polismyndigheten och landstingen. Dessutom ska utredaren utgå från att det inom områdena samhällets skydd mot olyckor och krisberedskap ställs upp höga krav på skydd och robusthet i olika avseenden. Med hänsyn till utvecklingen inom området civilt försvar ska utredaren dessutom utgå från att det även inom det området ställs upp motsvarande höga krav på skydd och robusthet. Mot denna bakgrund finns det således ett behov av att analysera vad som utifrån olika samhällsintressen ska gälla i fråga om organiseringen av de regionala alarmeringscentralerna.

Utredaren ska därför

- analysera och föreslå utgångspunkter för hur många regionala alarmeringscentraler som lämpligen bör finnas och hur de i grunden bör vara organiserade och utformade i stort.

Uppdraget att föreslå en effektiv och robust organisationsform för den nationella alarmeringsfunktionen

Samhällets alarmeringstjänst är ett offentligt åtagande som måste fungera på ett säkert och effektivt sätt

Samhällets alarmeringstjänst är en samhällsviktig tjänst som har stor betydelse för den enskilde samt för samhällets skydd mot olyckor och krisberedskap. Alarmeringstjänsten måste i dessa avseenden fungera på ett robust, säkert och effektivt sätt. Den nationella alarmeringsfunktionens verksamhet ska i första hand omfatta mottagning och behandling av larm och till denna anknyttande verksamhet. Alarmeringstjänsten måste ges goda förutsättningar för att kunna bedriva sin verksamhet i ett långsiktigt perspektiv. Alarmeringstjänsten är ett grundläggande offentligt åtagande som inbegriper flera olika offentliga aktörer. Det är därför av central betydelse att regeringen fortlöpande kan styra och följa upp den nationella alarmeringsfunktionen på ett

effektivt sätt. Behovet av offentlig insyn i verksamheten måste också kunna uppfyllas. Allt detta gäller oberoende av vilken organisationsform som förordas för den nationella alarmeringsfunktionen.

Som angetts tidigare finns det ett behov av att nu utreda inom vilken organisationsform som en nationell alarmeringsfunktion ska bedriva sin verksamhet. Med hänsyn till bl.a. riksdagens tillkännagivande behöver det analyseras hur en statlig förvaltningsmyndighet kan inrättas och närmare organiseras för att kunna ges i uppgift att ansvara för en effektiv nationell alarmeringsfunktion. Analysen bör i nödvändig utsträckning beakta de överväganden och förslag som har lämnats av Alarmeringstjänstutredningen samt remissutfallet avseende de förslagen. Mot bakgrund av en sådan samlad analys ska ett förslag till hur en statlig förvaltningsmyndighet kan inrättas och närmare organiseras för uppgiften lämnas. Det finns samtidigt behov av att utredaren analyserar om ett bolag kan vara ett effektivt och ändamålsenligt alternativ till inrättandet av en myndighet för den aktuella uppgiften. Enligt regeringens uppfattning är det ändamålsenligt att en sådan analys görs i detta sammanhang, eftersom SOS Alarm sedan lång tid bedriver alarmeringsverksamhet. Vidare ska det ur ett effektivitets- och kvalitetsperspektiv, och då särskilt ur ett finansiellt perspektiv, analyseras vilken organisationsform, dvs. en myndighet eller ett bolag, som ska förordas för uppgiften. I det sammanhanget ska utredaren förutsättningslöst ingående analysera och redovisa för- och nackdelar med en myndighets- respektive bolagslösning. Utredaren ska då särskilt redovisa och jämföra kostnaderna för bägge dessa lösningar.

Utredaren ska oberoende av vilken organisationsform som förordas

- analysera och utarbeta ett förslag till hur en statlig förvaltningsmyndighet kan inrättas och närmare organiseras för att kunna ansvara för den nationella alarmeringsfunktionen
- analysera och utarbeta ett förslag till hur ett bolag kan inrättas och närmare organiseras för att kunna ansvara för den nationella alarmeringsfunktionen.

Generella krav på de förslag som lämnas

Utredaren ska genomgående utarbeta fullständiga författningsförslag när det gäller de förslag som medför behov av nya författningar eller författningsändringar. De förslag som inte medför ett sådant behov ska vara så utförligt redovisade och genomarbetade att även de kan ligga till grund för ett genomförande. Utredaren får dock i det avseendet utgå från att det är brukligt att tillsätta en organisationskommitté eller liknande inför det närmare och praktiska genomförandet av alla större organisationsförändringar.

Utredaren ska i fråga om lämnade förslag genomgående analysera deras förenlighet med gällande rättsligt regelverk, särskilt det EU-rättsliga.

Utredaren ska för de regler som föreslås och de övriga förslag som lämnas redovisa konsekvenser och kostnader för företag samt stat, landsting och kommuner och föreslå hur dessa ska finansieras. Det innefattar ekonomiska konsekvenser såväl för den nationella alarmeringsfunktionen som för de hjälporgan som är berörda. I detta ingår bl.a. att redovisa verksamhetsmässiga konsekvenser inklusive personella konsekvenser samt omställningskostnader. Vidare ingår bl.a. att noggrant analysera, beräkna, redovisa och fördela kostnaderna för, samt föreslå en ändamålsenlig finansiering av, ett successivt införande av en teknisk plattform för mottagning och behandling av larm, inbegripet drifts- och utvecklingskostnader för plattformen. Det innefattar ekonomiska konsekvenser såväl för den nationella alarmeringsfunktionen som för hjälporganen. Utredaren ska i nu angivna avseenden tillämpa 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474).

Utredaren ska för de förslag som lämnas redovisa vilken påverkan dessa får på andra myndigheter och andra organisationer i eller utanför den offentliga förvaltningen. Vid eventuell överflyttning av verksamhetsansvar från stat, landsting eller kommuner ska utredaren även redovisa hur den verksamheten ska minska.

Det är angeläget att en ny nationell alarmeringsfunktion kan inrättas så snart som möjligt. Tidsplanen måste dock säkerställa enskildas tillgång till alarmeringsverksamheten samt ta stor hänsyn till hjälporganens verksamhet. Utredaren ska därför redovisa en tidsplan för genomförande av de förslag som lämnas.

Arbetsformer och redovisning av uppdraget

Utredaren ska bedriva sitt arbete utåtriktat och i nära samarbete med hjälporganen. Utredaren ska vidare inhämta nödvändigt kunskapsunderlag, erfarenheter och synpunkter på det som framkommer i utredningen från Sveriges Kommuner och Landsting, hjälporganen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Post- och telestyrelsen, Socialstyrelsen, SOS Alarm Sverige AB, Strålsäkerhetsmyndigheten, ett urval av länsstyrelser, kommuner och landsting som ger en god regional representation av hela landet och andra berörda aktörer såsom Konkurrensverket, Datainspektionen och Arbetsgivarverket. Utredaren ska regelbundet informera Justitiedepartementet om det som framkommer i utredningen. Utredaren ska hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Utredaren ska även beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och inom EU.

Utredaren ska biträdas av en expertgrupp med representanter från hjälporganen och övriga berörda myndigheter och organisationer samt Regeringskansliet. Vidare ska en politiskt sammansatt referensgrupp knytas till utredaren. Referensgruppen ska bestå av företrädare för riksdag, landsting och kommuner.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2017.

(Justitiedepartementet)